

פעילות חינוכית בנושא איידס – לחינוך הכללי

(כפי שפורסם בחוזר מנכ"ל ס/3(א), כט' בתשרי התשס"ו, 1 בנובמבר 2005)

המטרה

1. לבחון מה הם המצבים המתאימים לעריכת בדיקת איידס
2. לתת לגיטימציה לדילמה אם להיבדק או לא להיבדק לצורך גילוי נגיפי איידס
3. לבחון את היתרונות ואת החסרונות של הפנייה לבדיקה בליווי ובתמיכה של אדם קרוב.

דרכי עבודה אפשריות

להלן הצעות ל-4 דרכי פעולה אפשריות להסברה המלווה את חלוקת החוברת:

1. **דיון באירועים.** אפשר להשיג את מטרת ההסברה באמצעות דיון באירועים המציגים שאלה או דילמה או תוך שימוש במשחק תפקידים. להלן דוגמאות לאירועים אפשריים:

אירוע א'

עומר, אהוב הבנות, חתיך, שחקן כדורסל מצטיין, הוא תלמיד במגמה המדעית ובדרן אמיתי. לידו כל בת מרגישה בעננים. עומר התנסה בכמה מערכות יחסים אינטימיות. הוא קיים יחסי מין עם כמה בנות. הבנות מבחינתן היו תמיד אחראיות על שימוש בגלולות למניעת היריון. עומר חש פטור מן הדאגה לנושא. לאחרונה הוא החל לצאת עם דנה. באחת משיחותיהם על מערכת היחסים ביניהם ועל הנושא של קיום יחסי מין הבהירה לו דנה שהיא לא תקיים עמו יחסי מין אם הוא לא יערוך בדיקה לגילוי נגיפי איידס. עומר ההמום אינו מבין את דנה ומתלבט אם לערוך את הבדיקה.

מה דעתכם? נסו לעזור לעומר להחליט.

אירוע ב'

ביום שישי האחרון, במסיבה שארגנו החברה, התערב יוני עם החברה שהוא לעולם אינו משתכר. יוני שתה כמה כוסיות וודקה. בבוקר הוא התעורר עם כאב ראש נוראי כשלצדו בחורה עירומה שאינו מכיר. הוא לא זכר מה קרה במהלך הלילה אך התבייש לשאול אותה. בשיחה עם החברה נודע לו שלבחורה ניסיון מיני עשיר. יוני בחרדה נוראית. לאחרונה דנו בכיתה בנושא האיידס, ובראשו עולים תסריטי אימה. הוא מתלבט

מה לעשות; הוא זקוק באופן גורף לעזרה.

מה דעתכם? מה הייתם עושים במקום יוני?

אירוע ג'

לאחר מסיבת הסיום של בית הספר הלכו החברה לחגוג על חוף הים. לקראת הבוקר, כשרובם נפלו שדודים מעייפות ונרדמו על החוף, המשיכו נתי וכמה מחבריו לחגוג. הם הכינו אוכל, ישבו מסביב לצלחת מרכזית, אכלו ושתו. כמה חברה שהסתובבו על החוף הצטרפו לחגיגה. רוני, ידידתו הקרובה של נתי, התעוררה לפני האחרים והצטרפה לחבורה. לאחר כמה רגעים היא קראה לנתי הצדה ואמרה לו בלחש: השתגעת, מה אתה נותן לאנשים שאינך מכיר לשתות מהכוס שלך ולאכול מאותה צלחת שלכם? תראה איך הם נראים, אני חושבת שהם אנשים חולים! אולי נדבקת באיידס?

מה דעתכם? האם על נתי לערוך בדיקה לגילוי נגיפי האיידס?

2. **מתן ידע.** אפשר להיעזר בשאלון המיתוסים המובא להלן. **העברת השאלון מתאימה**

רק לכיתה שנעשתה בה עבודה חינוכית קודמת עם התלמידים בנושא האיידס. יש לדון עם התלמידים בתשובות הנכונות ולתת הסבר לכל שאלה. מומלץ להשתמש בפרסומי משרד הבריאות והוועד למלחמה באיידס כדי לקבל מידע אמין ועדכני בנושא.

שאלון מיתוסים בנושא איידס (התשובות ניתנו בסוגריים)

ציין "נכון/לא נכון" ליד כל אחד מן המשפטים האלה:

- א. נגיף האיידס מועבר דרך הרוק. (לא נכון)
- ב. השימוש בקונדום מבטל כמעט לחלוטין את הסיכון להידבקות באיידס. (נכון)
- ג. קיום מגע מיני ללא קונדום בזמן "המחזור החודשי" מגביר את הסיכון להידבקות בנגיף האיידס. (נכון)
- ד. נגיף האיידס נמצא בנוזל הזרע ובנוזל הוואגינלי. על כן קיים סיכון גבוה להידבקות בזמן המגע המיני. (נכון)
- ה. אפשר להידבק בנגיף על ידי עקיצת יתושים. (לא נכון)
- ו. רק הומוסקסואלים נדבקים באיידס. (לא נכון)

- ז. סיכוייו של תינוק שנולד לאם נשאית או חולה באיידס להיות לאורך ימים קטנים.
(לא נכון)
- ח. אפשר להידבק בנגיף האיידס מתרומת דם. (נכון)
- ט. אף אחד איננו חסין בפני הנגיף כאשר התנאים הם אופטימליים להידבקות. (נכון)
- י. אפשר להידבק בנגיף האיידס בנשיקה צרפתית. (לא נכון)
- יא. מומלץ לא לגעת בפצעים פתוחים ובהפרשות של ילדים ומבוגרים אחרים. (נכון)

3. **דיון בדילמות.** אפשר להזמין בכל פעם שני תלמידים אשר יציגו עמדות מנוגדות לכל אחת מן הדילמות המועלות (להידבק או לא להידבק, לשתף הורים או אדם קרוב או שלא לעשות כן) וינסו לשכנע זה את זה ואת חברי הכיתה בצדקת נימוקיהם. מומלץ להזמין תלמידים נוספים מהכיתה אשר יחזקו כל אחת מהעמדות המוצגות בטיעונים נוספים. לגבי הדילמה "להיבדק או לא להיבדק" יש לסכם את הדיון בחיזוק הנימוקים המחייבים עריכת בדיקה כאשר הנסיבות מחייבות זאת.

4. **צפייה בסרט.** אפשר להיעזר בסרט "איידס זה לא רק מילה" מתוך הסדרה "עניין של זמן" שהופקה על ידי הטלוויזיה החינוכית ואפשר לקבלה במרכזי המשאבים - במרכזי הפסג"ה. הסרט עוסק באופן ישיר ועקיף בכל אחת מן הדילמות שהועלו לעיל ובשאלות בסיסיות וחשובות הקשורות בנושא האיידס ובדיקת האיידס, לרבות החוק בנושא.